

УДК 378.14

ПЕРСПЕКТИВИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН У АСПЕКТІ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Северинов Олександр Володимирович, кандидат економічних наук, доцент кафедри технології, екології та безпеки життєдіяльності, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Єрмоленко Олексій Анатолійович, кандидат економічних наук, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

В умовах світової глобалізації та інтеграції система вищої освіти України не може розвиватися поза цими процесами і тенденціями, не враховуючи запитів світового ринку праці. Сучасні умови вимагають адекватних рішень від вищої освіти України, а саме посилення позицій української вищої освіти в організації підготовки сучасного фахівця та в подальшій інтернаціоналізації вищої освіти і науки. Підвищуються вимоги до фахівців, перш за все, щодо рівня оволодіння професійними компетентностями, рівня володіння іноземними мовами та сучасними інформаційними технологіями.

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, беручи до уваги сучасні тенденції розвитку освіти, ефективно позиціонує себе як ВНЗ, що здійснює міжнародне співробітництво з освітніми організаціями, фондами та асоціаціями [1, с. 65], зокрема з провідними університетами Європи щодо спільних програм підготовки магістрів, з Кембриджським університетом для підготовки і складання іспиту на отримання сертифікату BEC (Business English Certificate), корпорацією Microsoft для впровадження в освітній процес сучасних інформаційних технологій.

Стратегічним завданням університету є інтеграція у світове освітянське співтовариство, входження до єдиного європейського наукового і освітнього простору – зони «Європейської вищої освіти», у рамках якої освіта набуває

прозорості та конкурентоспроможності.

Головні напрями та цілі міжнародної співпраці ХНЕУ ім. С. Кузнеця:

у сфері навчання – обмін студентами та викладачами;

у сфері досліджень – спільні дослідницькі проекти, міжнародні дослідження, конференції та публікації;

у післядипломній та бізнес-освіті – спільні програми з міжнародними партнерами;

досягнення активної позиції на міжнародному освітянському ринку (міжнародна акредитація, активна участь у міжнародних професійних освітянських організаціях та асоціаціях вищих шкіл);

участь у міжнародних конкурсах, залучення грантового фінансування за програмами розвитку освіти;

розширення діяльності з навчання іноземних громадян, у тому числі в межах спільних міжнародних освітянських проектів.

І саме всі ці цілі разом дозволяють досягати головної мети – формування компетентного фахівця, кваліфікація якого відповідає сучасним вимогам ринку праці.

Аналіз сучасного стану вищої освіти у галузі підготовки іноземних громадян дозволяє виявити такі тенденції:

інтенсивний розвиток економіки в багатьох країнах Близького та Далекого Сходу, Азії та Африки має наслідком зростання потреби у висококваліфікованих кадрах;

більшість із зазначених вище країн не мають змоги задовольнити зростаючі потреби з підготовки висококваліфікованих кадрів;

у світі невідомо зростає потреба у кваліфікованих фахівцях для сфери менеджменту, економіки, інформатики, туризму, державного управління, міжнародного бізнесу, медіа-комунікацій.

Одним із пріоритетних напрямів діяльності університету, згідно зі стратегією розвитку ХНЕУ ім. С. Кузнеця, є підготовка висококваліфікованих кадрів, у тому числі й для інших країн світу. Залучення до навчання іноземних

студентів стає однією з важливих складових формування контингенту і сприяє підвищенню авторитету університету не тільки в Україні (за даними УДЦМО [2] – 4-те місце в рейтингу за кількістю іноземних студентів, 8-ме місце за кількістю іноземців денної форми навчання), а й за кордоном.

У Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця станом на 01.04.2016 року навчається 2030 іноземних громадян з 43 країн світу. З них за державним замовленням 13 студентів, за кошти фізичних, юридичних осіб – 2017. На денній формі навчається 858 іноземних студентів, на заочній – 1126 іноземних студентів, на підготовчому відділенні – 35 іноземних громадян, проходить стажування – 11 іноземних громадян.

Координує підготовку іноземних громадян факультет підготовки іноземних громадян, який містить у своєму складі 4 сектори: сектор організаційно-виховної роботи, сектор соціально-побутових питань та паспортно-візової служби, сектор маркетингу, технічного забезпечення та роботи з випускниками, сектор тестування іноземних громадян, перепідготовки та підвищення кваліфікації. Така структура дозволяє охопити основні напрями роботи з іноземними громадянами, які потребують регуляції.

Зарахованим до університету іноземним громадянам створюються необхідні умови, що задовольняють їх потреби та надають можливості у здобутті певного освітньо-кваліфікаційного рівня відповідно до їх здібностей. Разом з українськими студентами іноземні студенти ХНЕУ ім. С. Кузнеця користуються читальними залами сучасної бібліотеки, спортивними та культурними установами. Усім іноземним студентам надаються місця для проживання в комфортабельних гуртожитках університету. Навчання іноземних громадян здійснюється за затвердженими в університеті адаптованими навчальними планами та програмами. Після закінчення університету іноземні громадяни отримують диплом встановленого в Україні зразка, який є гарантом одержаної освіти на рівні вимог та досягнень розвинутих країн світу, та з 2016 року – додаток до диплому європейського зразка.

Останні тенденції змін у законодавстві стосовно підготовки іноземних

громадян спрямовані на зменшення відмінностей в організації навчання іноземних студентів, зокрема, формування нових стандартів освіти, що, в свою чергу, скасування обов'язкової додаткової підготовки з вивчення мови навчання в рамках навчального плану, видача університетського диплому за встановленими реквізитами для усіх студентів [3], іспити для вступу до магістратури і аспірантури, відсутність необхідності додатково ліцензувати підготовку іноземних громадян. Проте, відмінності теж є і вони стосуються, передусім, питань реєстрації іноземних громадян, укладання тристоронніх договорів і зарахування на бакалаврат за результатами співбесіди, яка визначає вмотивованість до навчання і рівень володіння мовою навчання.

Таким чином, сучасні тенденції розвитку вищої освіти мають бути спрямовані на зростання її якості а також на спрощення на законодавчому рівні питань організації навчання іноземних громадян. Оскільки іноземні громадяни, які навчаються у ВНЗ України є одночасно і інвесторами в економіку України і агентами впливу, які по завершенні навчання будуть розвивати усебічні зв'язки з країною, де ними була отримана якісна підготовка. Враховуючи високий потенціал української вищої освіти, а також необхідність формування позитивного міжнародного іміджу України, державі необхідно створити відповідні умови для розвитку освіти, розвитку супутніх сфер послуг, а ВНЗ України мають пропонувати якісний продукт на рівні вимог до сучасної освіти.

Література

1. Єрмаченко В., Єрмоленко О. Вхідна мобільність як фактор розвитку сучасного вищого навчального закладу // Вища школа, 2015. – №9-10. – С. 59-69.
2. Сайт Українського державного центру міжнародної освіти. Електронний ресурс : [Режим доступу] – <http://intered.com.ua>.
3. Постанова КМУ №193 від 30.03.2015 року «Про документи про вищу освіту (наукові ступені) державного зразка». Електронний ресурс : [Режим доступу] – <http://document.ua/pro-dokumenty-pro-vishu-osvitu-naukovi-stupeni-derzhavnogo-z-doc225250.html>